

Képzőművészet.

Tizennyolc magyar művész kiállítása.

Ritkán van az új magyar művészet kedvelőinek alkalma oly nívós és sokoldalú kiállításban gyönyörködni, mint a tizennyolcak kiállítása, mely a Nemzeti Szalonban nyílt meg s elég szerencsétlenül az «1934» címét viseli. Eltekintve attól, hogy a képek nagyrésze még a múlt évben készült, az évszám mindenkié, azoké a sokaké is, kik erről a bemutatkozásról kiszorultak. Boldogok lennének azonban, ha egy-egy kiállításnak csak ilyféle szépséghibái lennének s minden egyes vernisage ily mély és változatos élményeket tartogatna, mint a tizennyolc művészé.

Egyelőre nem lehet tudni, hogy a társaság egyesületté alakul-e át, tovább is együtt marad-e, vagy csak egyetlen alkalomra talált egymásra. Annyi bizonyos, hogy szükség lenne összetartásra. A Szinyei Merse Pál Társaságtól jobbra és balra nagy a bizonytalanság. A konzervatívok több egyesületben oszlanak meg s sekély tehetségek tizedelik meg sorukat. A Múcsarnok túlságosan nagy férőhely ahhoz, hogy a tehetségek természetes kiválogatását elősegítené, mindig számolni kellene a középszerűségek légióival, még akkor is, ha arra jobban hivatottak vennék át irányítását. A kisebb konzervatív egyesületek egy-egy jobb név köré jegecesednek, a tagok zöme azonban jelentéktelen. A legújabb törekvések megszólaltatói hasonlóan visszás helyzetbe jutottak, mely képtelené teszi őket a jelentékeny erő kifejtésekre. A legnagyobb progresszív egyesület, a KUT száznál több tagot számlál s ez a szerencsétlen felpuffadás azt eredményezi, hogy kiállításainak szintje mélyen alászállt; a tizenöt-husz kiválóbb tag kénytelen magá-

val húzni a szintelenek poros uszályát.

Igaz, hogy a tizennyolc művész közül hat a Szinyei Társaság tagja, ennek a hatnak azonban több köze van a kiállítótársaihoz, mint teszem a szinyeisták öregebbjeihez. Kárpáti Aurél, Márjás Viktor és Mihályfi Ernő, a kiállítás rendezői, kitűnően válogatták össze az anyagot, a kép tiszta és egységes, néhány egészen apró szépséghibától eltekintve, minő egy-két kevésbé jelentékeny művész szerepeltetése, ritka harmóniát áraszt. A kiállítás terminusa szerencsésen esett egybe néhány művésznünk újabb fejlődési fokával, szép kivirágzásával. Így meglepetést jelentenek Szőnyi István vásznai. Szőnyi néhány év óta folyvást keresett és kísérletezett, ami miatt rendkívüli kvalitásai nem érvényesülhettek az őket megillető tisztasággal. Most, úgy látszik, oly magaslatra ért, hol kissé megpihenhet és széttekinthet, mielőtt tovább indulna. Új világot lát, az egyszerűség csodálatos harmóniáit, a tiszta formák és mély színek nemes világát, hol érdemes elidőznie. Van ebben a művészetben bizonyos magától adódó ünnepélyes méltóság, mely művészetünk legmagyarabb fejezeteiben csillan fel s Szőnyit oly erősen odaköti a földhöz, melyből termett, mint kartársai közül senki mást.

Hasonlóan igen szerencsés fejezetéhez ért el Berény Róbert festészete. A bonyolult lelki berendezésű és túlfinomult nagyvárosi festő zöld ligetekkel, falusi udvarokkal találkozott össze. Az egyszerű tárgy megragadó ellentétben áll azzal a raffinált festői sokféleséggel, mely megőrökíti. Ferenczy Noémi gobelinjeiben, más műfajban s más kifejezési eszközök mögött hasonló kettősség érzik: a mű-

vek csak gyakorlatlan szem számára egyszerűek, valójában sokkal bonyolultabbak, mint egy-egy úgynevezett virtuóz kép, mely szájtató csodálót vonz.

Bernáth Aurél újabb művei a kolorit utolérhetetlen, bársonyos finomságával tűnnek ki. Czóbel Béla kúsa és vaskos előadási módjában sok a festői érték. Derkovits Gyula robusztus formavilága és bágyadt színezése között egyre nagyobb rés tátong. Egry József, Márfy Ödön és Abanovák Vilmos megszokott színvonalat tartották, ezúttal nem téve hozzá semmit. Kmetty János témái kezdenek változatosabbá válni s Szobotka Imre is erőteljesen fejlődik.

A szobrászok közül Pátzay Pál Marokszedő leányával és a városmajori templom számára készült két apostolfigurájával messze kimagaslik a többiek közül. Sikerült Medgyessy Ferenc női alakja. Csorba Géza és Bokros-Birman Dezső ezúttal bizonytalannak tűnik.

A múzeumbarátok kiállítása.

A Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete az Andrássy-úti Új Magyar Képtár helységében bemutatta azt a gazdag anyagot, mellyel

húsz év alatt, 1913—1933 között közgyűjteményeinket ajándékképpen gyarapította. Számszerint nem sok, amit a nemes adakozók két évtized alatt összegyűjtöttek, egy terembe befér, de értékben annál becsesebb. A képek közül kiválik Maulbertsch és Dorfmeister egy-egy kitűnő, friss vázlata, Mányoki Ádám két, számkra rendkívüli fontosságú arcképe, Stock János Mártonnak, e nagysebeni származású, elfeledett XVIII. századi mesternek értékes női arcképe. Az újabb mestereket Szinyei Merse Pál képviseli «Lila arckép» című főművével és feleségének pompás arcképével, Ferenczy Károly a Hegyibeszéd első változatával és Benzúr Gyula talán legközvetlenebb hatású munkájával, melyet 1868-ban feleségéről festett.

Gazdagon gyarapodott az Iparművészeti Múzeum is, szepesi kelenyelárával, holicsei tálakkal, zománcdíszes aranyövekkel, egy XVI. századi ajtókopogatóval s néhány szőnyeggel. Legszebb szerzeménye egy hatalmas, kitűnő állapotban levő és igen korai brüsszeli gobelin, mely egykor a győri székesegyházat díszítette s melyet még Ferenc József király ajándékozott a múzeumnak.

Genthon István.

Zene.

Hubay-ünnep az Operaházban.

A Magyar Operabarátok Egyesülete s vele együtt a magyar társadalom színe-java díszelőadás keretében ünnepelte zeneművészetünk nagynevű ősz mesterét, a *75 éves Hubay Jenőt.*

Hubay Jenőnek, az ünnepelt hegedűművésznek, a rendkívül sokoldalú zeneszerzőnek, a magyar hegedűpedagógia nagymesterének a magyar zenetörténetben elfoglalt sze-

repét, jelentőségét méltatni még a jövő feladata. Életrajza egy tüneményes művészpálya története, amely általános és magyar kortörténeti vonatkozásaiban is rendkívül érdekes és jellegzetes képet tár elénk. A közé a ma már letűnő művésznemzedék közé tartozott, akiknek egy Liszt Ferenc nyújtott még élő példát az egyéni előadóművészet éthoszáról, a zeneművész hivatásának rendkívüli súlyáról és méltóságáról, a művész és az ember, a művészet és az élet szoros